MAHARASHTRA ADMINISTRATIVE TRIBUNAL
NAGPUR BENCH : NAGPUR
ORIGINAL APPLICATION NO. 583/2018

Mr. Mahendra S/o Shashidhar Tripathi,
Aged 54 years, Occupation : Service,
(at present Workshop Superintendent, Government Polytechnic,
Arvi) resident of Kalyan Nagar, Opp. Dr. Dhore,
Amravati (Maharashtra State) …………**Applicant.**

-Versus –

1. State of Maharashtra,
through its Secretary, Higher And Technical Education Department,
Mantralaya, Mumbai- 400 032

2.Director of Technical Education, State of Maharashtra,
3, Mahapalika Marg, Mumbai- 400 001.

3. Joint Director of Technical Education, Amravati Region,
having office at Government Polytechnic College Campus,
Gadge Nagar, Amravati Maharashtra State)
Director of Technical Education, State of Maharashtra,
3, Mahapalika Marg, Mumbai- 400 001.

4. Joint Director of Technical Education, Nagpur Region,
having office at Government Polytechnic College Campus,
Sadar, Nagpur (Maharashtra State)
Director of Technical Education, State of Maharashtra,
3, Mahapalika Marg, Mumbai- 400 001.

5. Principal, Government Polytechnic College,
Gadge Nagar, Amravati , Tahsil & District
Amravati (Maharashtra State)

6. Shri Dharampal S/o Narayan shingade,
Aged, Major, Occupation : Service
(at present Principal Woman's Government Polytechnic,
Yavatmal), R/o having office/residence at
Woman's Government Polytechnic,
Yavatmal (Maharashtra)

7. Shri Prabhakar S/o Vithalrao Sarode,
Aged- major, Occupation – Service (now
Retired Principal Government Polytechnic Amravati)
R/o Ganediwal Layout, Camp Amraoti, Tah. and Dist.
Amraoti (Maharashtra). ………**Respondents.**

1.Smt. Ayushi Dangre … Adv. for the applicant
2.Shri H.K.Pande …. Presenting Officer for the Respondents.

CORAM : HON. SHRI M.A. LOVEKAR ; MEMBER (J)
DATED : 19/09/2022

Date of Reserving for judgment : 25/08/2022
Date of Pronouncement of judgment : 19/09/2022

JUDGMENT

(Delivered on this 19 th September, 2022)

Heard Smt. Ayushi Dangre, Advocate holding for Shri Harish Dangre, ld. Counsel for the applicant and Shri H.K. Pande, ld. Presenting Officer for the Respondents.

2. Case of the applicant is as follows :-

During his tenure as Workshop Superintendent in Respondent No.5-College, between 1.1.2013 & 20.11.2015, by orders issued from time to time (Annex.A-4 collectively) additional duties in the 2nd shift were assigned to the applicant, for which he was entitled to get amount equivalent to 25% of basic salary & D.A. as per G.R. dt.1.6.2010(Annex.A-1), Circular dt. 10.12.2013 (Annex.A-2) & G.R.dtd.20.12.2017(Annex.A-3), but he was purposely paid only 12.5% of basic salary & D.A. for which Respondent Nos. 6 & 7 were responsible. Hence, this application.

3. By G.R. dt.1.6.2010(Annex.A-1) issued by Higher and Technical Education Department, Govt. of Maharashtra approval in principle was accorded to start 2nd/3rd shift/s in Govt. Polytechnic Colleges.

4. On 12.10.2013, Directorate of Technical Education, Govt. of Maharashtra issued a Circular stating therein as follows :-

> *"शिक्षकीय पदनिर्मितीसाठी अनुज्ञेय शिक्षकीय पदांच्या 50 टक्के इतकी नियमित पदे निर्माण करुन उर्वरित पदांसाठी 25 टक्के शिक्षकीय पदांची गरज अभ्यागतांद्वारे आणि 25 टक्के शिक्षकीय पदांची गरज नियमित शिक्षकीय कर्मचा–यांकडे अतिरिक्त कार्यभार सोपविण्यात येऊन पूर्ण करण्यात यावी. अशा प्रकारच्या अतिरिक्त कार्यभारासाठी द्यावयाचा मोबदला मुळ वेतनाच्या 25 टक्के वेतन व त्यावरील महागाई भत्ता अनुज्ञेय असेल. शिक्षकेतर कर्मचा–यांच्या*

संदर्भात अनुज्ञेय पदांच्या 50 टक्के पदे निर्माण करण्यात यावी. उर्वरित 50 टक्के पदांचा अतिरिक्त कार्यभार सध्या कार्यरत असलेल्या शिक्षकेतर कर्मचा–यांना देऊन काम करुन घेण्यात यावे. अशा प्रकारच्या अतिरिक्त कार्यभारासाठी द्यावयाचा मोबदला मुंळ वेतनाच्या 20 टक्के व त्यावरील महागाई भत्ता अनुज्ञेय असेल.''

" उपरोक्तपणे आवश्यक असलेली शिक्षक/शिक्षकेतर पदे व कार्यालयीन पदे यांची संख्या निश्चित केल्यानंतर शासनाने निर्गमित केलेल्या शासन निर्णयाच्या तरतुदीनुसार किती शिक्षकीय पदांचा कार्यभार हा संस्थेत उपलब्ध असलेल्या अधिव्याख्यात्यांना द्यावयाच्या हे निश्चित करण्यात यावे. हे निश्चित करीत असतांना द्वितीय पाळीतील मंजूर पदांवर किती अधिव्याख्याता कार्यरत आहेत याचा आढावा घ्यावा. तसेच अभ्यागत अधिवाख्याते किती उपलब्ध झाले याचाही आढावा घ्यावा. तद्नंतर एकूण द्वितीय पाळीचा वर्ग करावयाच्या पदांचा एकूण शैक्षणिक कार्यभार जास्तीत जास्त नियमित कार्यभार काढण्यात यावा. सदरहू कार्यभार संस्थेत उपलब्ध असलेल्या अधिव्याख्यात्यांमध्ये वाटप करतांना प्रत्येक अधिव्याख्यात्याचा कार्यभार जास्तीत जास्त नियमित कार्यभाराच्या 1.5 पटीपेक्षा जास्त असू नये. कारण प्रत्येक आठवडयात 18+9 = 27 पेक्षा जास्त शैक्षणिक कार्यभार दिल्यास शिक्षणाची गुणवत्ता राखता येणार नाही असे संचालनालयाचे मत आहे. म्हणून दुस–या पाळीतील मिळुन प्रत्येक अधिव्याख्यात्याला 1.5 पटपेक्षा जास्त कार्यभार देवू नये.

'' उपरोक्तपणे द्वितीय पाळीचा कार्यभार ज्या अधिव्याख्यात्यांना वाटप करण्यात येईल त्या अधिव्याख्यात्यांना ॲकॅडेमीक कॅलेंडर मधील शैक्षणिक सत्र कालावधीसाठी एकूण प्रतिमहा मुळ वेतनाच्या 12.5 टक्के व त्यावरील महागाई भत्ता एवढा मोबदला शासन निर्णयातील तरतुदीनुसार अनुज्ञेय असेल. कारण द्वितीय पाळीतील एका अधिव्याख्यात्याचा कार्यभार दोन अधिव्याख्यात्यांना देण्यात येत आहे.

'' द्वितीय पाळीतील प्रशासकीय पदांचे कार्यभार वाटप करीत असतांना द्वितीय पाळीसाठी आवश्यक असलेल्या पदांची संख्या निश्चित केल्यानंतर द्वितीय पाळीमध्ये मंजूर असलेल्या पदाचा व त्यापैकी प्रत्यक्ष भरलेल्या पदांचा आढावा घेण्यात यावा व त्या दोन्हीचा विचार करुन एकूण द्वितीय पाळीच्या कामातील किती पदांचा अतिरिक्त कार्यभार प्रथम पाळीतील अधिकारी/कर्मचारी यांना देणे आवश्यक आहे हे निश्चित करावे. द्वितीय पाळीतील एका पदाचा कार्यभार हा प्रथम पाळीतील उपलब्ध असलेल्या दोन अधिकारी/कर्मचारी यांना विभागून देण्यात यावा. प्रथम पाळीत कार्यरत असलेले अधिकारी/कर्मचा–यांना

आळीपाळीने द्वितीय पाळीतील कामकाजाची जबाबदारी द्यावी व त्यांना मुळ वेतनाच्या 10 टक्के व त्यावरील महागाई भत्ता एवढा मोबदला शासन निर्णयातील तरतुदीनुसार अनुज्ञेय असेल. कारण द्वितीय पाळीतील एक अधिकारी/कर्मचा–याचा कार्यभार दोन अधिकारी/कर्मचारी यांना विभागून देण्यात येत आहे.''

'' द्वितीय पाळीतील ज्या पदाचा संपूर्ण कार्यभार प्रथम पाळीतील एकाच अधिकारी/कर्मचारी यांच्याकडे सोपविण्यात आल्यास त्यांचा मोबदला शासन निर्णयातील तरतुदीनुसार देय राहील. अन्यथा दोन व्यक्तीस एकाच पदाचा अतिरिक्त कार्यभार विभागून दिल्यास मोबदला समान विभागून द्यावा. वरील मार्गदर्शक सूचना याच तत्वावर निश्चित करण्यात आलेल्या आहेत.

जसे – 15 टक्कयाची विभागणी 12.5 टक्के व 12.5 टक्के

20 टक्कयाची विभागणी 10 टक्के व 10 टक्के

5. G.R. dt. 20.12.2017 (Annex.A-3) issued by Higher & Technical Education Department, Govt. of Maharashtra lays down as follows :-

" शिक्षकीय पदासाठीचा अधिभार सोपविण्याची व मोबदला देण्याची कार्यपद्धती –

(1) अखिल भारतीय तंत्र शिक्षण परिषदेच्या मानकानुसार अभ्यासक्रमाची संख्या, प्रवेशक्षमता विचारात घेऊन विद्यार्थी/शिक्षक गुणोत्तर (20:1) विचारात घेऊन अभ्यासक्रम निहाय तसेच एकूण अनुज्ञेय शिक्षकीय पदाची संख्या निश्चित करावी. त्यापैकी 50% शिक्षकीय पदाचे शैक्षणिक कार्यभारापैकी 25% शिक्षकीय पदाचे कामकाज अभ्यागत अधिव्याख्याते यांचेकडून व 25% शिक्षकीय पदाचे कामकाज नियमित शिक्षकीय कर्मचा–याकडे अधिभार देऊन पूर्ण करण्यात यावे.

(2) अशा प्रकारच्या अधिभारासाठी दयावयाच्या मोबदला हा सदर शिक्षकीय पदाच्या आहरित करीत असलेल्या वेतनाच्या 25% वेतन व त्यावरील प्रचलीत महागाई भत्ता अनुज्ञेय राहील. तरी 25% शिक्षकीय पदाचे नियमित शिक्षकांना अधिभार देऊन वाटप करीत असतांना प्रत्येक नियमित अधिव्याख्यात्याचा एकूण कार्यभार त्यांच्या नियमित कार्यभाराच्या 1.5 पटीपेक्षा जास्त असू नये. (म्हणजेच 18 x 1.5 =27 तासिकेपेक्षा जास्त असू नये.)

> *कारण प्रत्येक आठवडयात 27 पेक्षा जास्त शैक्षणिक कार्यभार दिल्यास शिक्षणाची गुणवत्ता राखता येणार नाही. तसेच सदर अधिभार दयावयाच्या 25% शिक्षकीय पदांचा शैक्षणिक कार्यभार नियमित शिक्षकांकडून पूर्ण करुन घेत असतांना या अधिभारासाठी मोबदला त्याने धारण केलेल्या अधिभाराच्या प्रमाणात देय राहील.''*

6. Reply of Respondent Nos. 1 to 5 is at pages 38 to 46. It is the contention of the respondents that for additional work performed by him in the 2nd shift, they have so far paid to the applicant Rs.1,57,544/-. They do not dispute that between 1.1.2013 & 5.10.2015, the applicant was assigned additional duty as Workshop Superintendent in the 2nd shift. According to them, Sub-clause (1) & (2) of Clause 5 of G.R. dtd.20.12.2017 (which have been reproduced above) would clearly show that the applicant was rightly paid the amount equivalent to 12.5% of basic salary + D.A. for additional work performed in the 2nd shift. They have pleaded as follows :-

> ***" As per Govt. Resolutions dated 01.06.2010 and 20.12.2017, 25% additional salary is givens for teaching workload of 18 hours for second shift. But maximum teaching load of any teacher should not be more than 27 hours (18 for 1st shift and 9 for second shift) to maintain quality of education. Hence any regular teacher has to be engaged for 9 hours teaching load per week. Hence salary/honorarium is in proportion to teaching load which comes to be 12.5%. Therefore, applicant was entitled for additional salary/Honorarium equivalent to 12.5% of the basic pay and dearness allowance thereon for extra***

> ***workload for second shift as per directives given by Directorate of Technical Education, Mumbai in circular dated 10.12.2013*.”**

7. Notwithstanding the aforequoted guidelines in the G.R. dt.20.12.2017, the applicant was the lone Workshop Superintendent who had been assigned the duty in the 2nd shift. There is nothing in any of the orders of assigning additional duty (Annex.A-4 collectively) to show that during these terms the duty was to be performed by the applicant and one more Workshop Superintendent. The Circular dt.10.12.2013 states that the duty in the 2nd shift shall be assigned to two persons who shall share it and perform it in tandem. However, the Circular also provides for a contingency of only one person performing such additional duty in the 2nd shift instead of sharing it with another, and lays down that payment to such lone performer shall be made as per G.R. dt.1.6.2010 i.e. 25% of basic salary + D.A.

8. The Respondents have also resisted the application on the ground that in two orders dt.3.10.2015 & order dt.5.10.2015 whereunder additional duty was assigned to him, the applicant was informed that he would get the amount equivalent to 12.5% of basic salary + D.A., he accepted these orders without demur and hence he would be estopped from claiming higher

amount. This submission cannot be accepted. Acceptance of lesser amount for services rendered shall not operate as estoppel. A conjoint consideration of G.Rs. at Annex.A-1 & Annex.A-3, Circular at Annex.A-2 and the orders assigning additional duty (Annex.A-4, collectively) leads me to conclude that the applicant is entitled to get the amount equivalent to 25% of basic salary & D.A. payable thereon for the additional work performed as per orders which are collectively marked Annex.A-4. The Respondents Department shall make the payment to the applicant accordingly within 30 days from today after deducting the amount paid so far for additional work.

The O.A. is allowed in these terms with no order as to costs.

(M.A. Lovekar)
Member (J)

Dated :- 19/09/2022
Skt.

I affirm that the contents of the PDF file order are word to word same as per original Judgment.

Name of Steno : Smt. S.K. Thombre.